

A בס"ד
Intro
Today we will learn בע"ה of דף ק"כ of בבא בתרא.
Some of the topics we will learn about include.

נס דיוכבד
The miracle that occurred to יוכבד the mother of רבינו משה, that at age 130 she was restored to the beauty of a young person and bore Moshe Rabbeinu.

בישיבה
הלך אחר חכמה
At a Torah gathering, one who is an extraordinary חכם is seated first, even before one who is of extraordinary high age.

במסיבה
הלך אחר זקנה
At a wedding meal or other gatherings, an older man of extraordinary high age is seated first, even before an extraordinary חכם.

The Issur of
הסבת נחלה
If a daughter inherited her father's field because she has no brothers, she is obligated to marry a husband from the same שבט as her father, so that her father's field is not transferred to another שבט.
As the Pasuk states
לאחד ממשפחת מטה אביה תהיה לאשה

However,
דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה
This Issur applied only to the first generation that entered Eretz Yisroel, but not to future generations, because the Pasuk says הדבר זה.

B However,
בנות צלפחד הותרו להנשא לכל השבטים
The בנות צלפחד were an exception and were permitted to marry a husband from any Shevet, as the Pasuk says לטוב בעיניהם תהיינה לנשים

The Machlokes הלל ובית שמאי regarding the Drasha of הדבר based on their Machlokes
אם יש שאלה בהקדש
Whether a Chacham can nullify a Neder of הקדש?

התרת נדרים
ביחיד מומחה
OR
בשלושה הדיוטות
An expert Talmid Chacham can nullify Nedarim by himself;
And three laymen can also nullify Nedarim.

מליקת עוף בפנים
שחיטת עוף בחוץ
When one brings a bird for a Korban, the Kohen performs מליקה, severs the back of the bird's neck with his nail.
However, one is liable for שחיטת חוץ, the Issur to bring a Korban out of the Bais Hamikdash, only when he performs שחיטה בפנים.

A
נס דיוכבד

בישיבה
הלך אחר חכמה

במסיבה
הלך אחר זקנה

הסבת נחלה

דבר זה לא יהא נוהג
אלא בדור זה

B
בנות צלפחד
הותרו להנשא לכל השבטים

אם יש שאלה בהקדש

התרת נדרים
ביחיד מומחה

OR
בשלושה הדיוטות

מליקת עוף בפנים
שחיטת עוף בחוץ

1 So let's review ...

The Gemara in the previous Daf cites a Braisa
תני רבי אליעזר בן יעקב

אפילו קטנה שבהן לא נשאת פחותה מארבעים שנה

The Gemara explains that they were nevertheless able
to bear children, because

מתוך שצדקניות הן

נעשה להן נס כיוכבד

And as the Rashbam explains, they were permitted to wait,
because

בטוחות בצדקתן שיעשה להם נס כיוכבד

ולכך נתעכבו עד ארבעים שנה בשביל להנשא להגון

Since the Gemara explains that they were nevertheless able
to bear children, because

=====
משה רבינו

1

תני רבי אליעזר בן יעקב

אפילו קטנה שבהן

לא נשאת פחותה מארבעים שנה

The Gemara explains that they were nevertheless able
to bear children, because

מתוך שצדקניות הן

נעשה להן נס כיוכבד

They were permitted to wait, because

בטוחות בצדקתן שיעשה להם נס כיוכבד
ולכך נתעכבו עד ארבעים שנה בשביל להנשא להגון

Since the Gemara explains that they were nevertheless able
to bear children, because

2

The Gemara asks

להלן מנאן הכתוב דרך גדולתן
וכאן דרך חכמתן

In one Pasuk the בנות צלפחד are listed in order of age, while in a second Pasuk they are listed in order of wisdom?

The Gemara offers two explanations;

1.

Either this supports רבי אמי who says

בישיבה

הלך אחר חכמה

והוא דמפליג בחכמה

At a Torah gathering, an extraordinary חכם is seated first, even before a man of extraordinary high age;

As the בנות צלפחד are listed דרך חכמתן where they came to discuss the Halachah of נחלה;

במסיבה

הלך אחר זקנה

והוא דמפליג בזקנה

At a wedding meal or other gatherings, a man of extraordinary high age is seated first, even before an extraordinary חכם;

As the בנות צלפחד are listed דרך גדולתן where the Torah tells of their marriage;

2.

OR

בנות צלפחד שקולות היו

The בנות צלפחד were all of equal stature, as the Pasuk states

ותהיינה

הויה אחת לכולן

Therefore, they are not arranged in any particular order.

=====

2

להלן מנאן הכתוב דרך גדולתן
וכאן דרך חכמתן

In one Pasuk the בנות צלפחד are listed in order of age, while in a second Pasuk they are listed in order of wisdom?

1

This supports רבי אמי who says

בישיבה

הלך אחר חכמה

והוא דמפליג בחכמה

At a Torah gathering, an extraordinary חכם is seated first, even before a man of extraordinary high age;

As the בנות צלפחד are listed דרך חכמתן where they came to discuss the Halachah of נחלה;

במסיבה

הלך אחר זקנה

והוא דמפליג בזקנה

At a wedding meal or other gatherings, a man of extraordinary high age is seated first, even before an extraordinary חכם;

As the בנות צלפחד are listed דרך גדולתן where the Torah tells of their marriage;

2

בנות צלפחד שקולות היו

The בנות צלפחד were all of equal stature, as the Pasuk states

ותהיינה

כויב אחת לכולן

Therefore, they are not arranged in any particular order.

3 The Gemara elaborates on the Halachah of הסבת נחלה
 Like the בנות צלפחד, a daughter who inherited her father's estate because she has no brothers, if she marries a man from another שבט, when she dies, her husband or sons will inherit this estate and it will be transferred to the other שבט.

Therefore, the Torah states
 וכל בת יורשת נחלה ממוטות בני ישראל לאחד ממשפחת מטה אביה תהיה לאשה
 A daughter, who inherited her father's estate, is obligated to marry a man from the same שבט as her father, so that her father's estate is not transferred to another שבט.

However, we derive from the Pasuk
 ה'... זה הדבר אשר צוה ה'
 'ולא תסוב נחלה לבני ישראל ממוטה אל מטה וגו'

דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה
 The exclusive words זה הדבר teach that this Issur applies only to the first generation that entered Eretz Yisroel, but not to future generations.

Also,
 לבר מבנות צלפחד
 The בנות צלפחד were an exception and this Issur did not apply to them even though they were from the first generation;
 As the Pasuk says
 לטוב בעיניהם תהיינה לנשים
 בנות צלפחד הותרו להנשא לכל השבטים
 The בנות צלפחד were permitted to marry a husband from any Shevet.
 And although the Pasuk concludes with
 אך למשפחת מטה אביהם תהיינה לנשים
 They should marry a husband from their own Shevet?
 עצה טובה השיאן הכתוב
 שלא ינשאו אלא להגון להן
 The Pasuk merely gave them advice that they should marry the most suitable husband from their Shevet.
 =====

3
הסבת נחלה
 Like the בנות צלפחד, a daughter who inherited her father's estate because she has no brothers, if she marries a man from another שבט, when she dies, her husband or sons will inherit this estate and it will be transferred to the other שבט.

Therefore

וכל בת יורשת נחלה ממוטות בני ישראל
 לאחד ממשפחת מטה אביה תהיה לאשה

A daughter, who inherited her father's estate, is obligated to marry a man from the same שבט as her father, so that her father's estate is not transferred to another שבט.

However

זה הדבר אשר צוה ה' . . .
 ולא תסוב נחלה לבני ישראל
 ממוטה אל מטה וגו'

לבר מבנות צלפחד
 They were an exception even though they were from the first generation;

As the Pasuk says

לטוב בעיניהם
 תהיינה לנשים

בנות צלפחד הותרו להנשא לכל השבטים
 They were permitted to marry from any Shevet.

דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה
 The words זה הדבר teach that this Issur applies only to the first generation that entered Eretz Yisroel, but not to future generations.

And although the Pasuk concludes with
 אך למשפחת מטה אביהם תהיינה לנשים
 They should marry a husband from their own Shevet?

עצה טובה השיאן הכתוב
 שלא ינשאו אלא להגון להן
 The Pasuk merely gave them advice that they should marry the most suitable husband from their Shevet.

4 The Gemara cites two other Mitzvos where the words זה הדבר are mentioned;

However, they do not exclude future generations:

1.

שחוטי חוץ

The prohibition to bring a Korban outside the Bais Hamikdash;

The words זה הדבר do not exclude future generations, because the Pasuk there also states

לדורותם

For all generations;

2.

הפרת נדרים

The Halachos of the annulment of vows;

The words זה הדבר do not exclude future generations because there is a גזירה שוה of the same words from שחוטי חוץ that it applies to all generations.

However, the Gemara asks;

Why don't we use the same גזירה שוה to teach that הסבת נחלה also applies to all generations?

The Gemara answers that regarding שחוטי חוץ and הפרת נדרים the גזירה שוה is needed for other Halachos; therefore, we use it לדורות as well.

However regarding נחלה there is no need for a גזירה שוה from שחוטי חוץ regarding other Halachos, therefore לשתוק קרא מיניה

ואנא ידענא דלדורות הוא

The Pasuk should not have mentioned זה הדבר at all, and it would be self-understood that the Issur applies to all generations.

Why then did the Pasuk need to mention זה הדבר?

It must be to teach

דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה

=====

4 Two other Mitzvos where the words "זכ הדבר" are mentioned; However, they do not exclude future generations:

2

הפרת נדרים

The Halachos of the annulment of vows; The words זה הדבר do not exclude future generations because there is a גזירה שוה of the same words from שחוטי חוץ that it applies to all generations.

1

שחוטי חוץ

The prohibition to bring a Korban outside the Bais Hamikdash; The words זה הדבר do not exclude future generations, because the Pasuk also states לדורותם For all generations;

?

Why don't we use the same גזירה שוה to teach that הסבת נחלה also applies to all generations?

Regarding הפרת נדרים and שחוטי חוץ the גזירה שוה is needed for other Halachos; therefore, we use it לדורות as well.

However regarding הסבת נחלה there is no need for a גזירה שוה from שחוטי חוץ regarding other Halachos, therefore...

לשתוק קרא מיניה

ואנא ידענא דלדורות הוא

The Pasuk should not have mentioned זה הדבר at all, and it would be self-understood that the Issur applies to all generations.

Why then did the Pasuk need to mention זה הדבר?

It must be to teach

דבר זה לא יהא נוהג אלא בדור זה

5 The Gemara now elaborates on the גזירה שוה of הדבר regarding חוץ והפרת נדרים, which is actually a Machlokes בית שמאי ובית הלל

The Pasuk of נדרים states וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' שבטים Moshe Rabeinu informed the heads of the Parshas Nedarim.

The Pasuk of חוץ states דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה ה' לאמר Moshe Rabeinu informed the Kohanim and all of Klal Yisroel of the Issur חוץ שחוטי חוץ.

The הלל say that the words זה הדבר are a גזירה שוה, a comparison, in which both, the words ראשי המטות And the words אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל Are applied to both, נדרים and חוץ שחוטי חוץ.

Therefore, regarding נדרים the ראשי המטות teaches that הפרת נדרים ביחיד מומחה An expert Talmid Chacham can nullify נדרים by himself, because ראשי המטות כתיב Nedarim were told to ראשי המטות, who were each a יחיד מומחה.

And the גזירה שוה from חוץ שחוטי חוץ teaches that התרת נדרים בשלשה הדייטות Even three laymen can nullify Nedarim, because אהרן ובניו וכל ישראל כתיב Nedarim were told to everyone.

6 Regarding חוץ שחוטי חוץ the Pasuk of אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל Is understood simply, that everyone is liable for חוץ שחוטי חוץ

And the גזירה שוה of זה הדבר teaches that from ראשי המטות we derive שיש שאלה בהקדש A Chacham can nullify the Neder of הקדש retroactively. Therefore, as the Rashbam explains איגלאי מילתא למפרע דלא הוה הקדש מעולם The animal that was נשחט בחוץ was never a Korban, and as a result the person is פטור.

5

The Gemara now elaborates on the גזירה שוה of הדבר regarding חוץ והפרת נדרים, which is actually a machlokes בית שמאי ובית הלל

<p>דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה ה' לאמר</p> <p>פרשת שחוטי חוץ</p>	<p>וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'</p> <p>פרשת נדרים</p>
<p>בית הלל</p> <p>Regarding נדרים</p>	
<p>פרשת שחוטי חוץ</p> <p>דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה ה'</p>	<p>פרשת נדרים</p> <p>וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'</p>
<p>התרת נדרים בשלשה דייטות</p>	<p>כפיית נדרים ביחיד מומחה</p>

6

<p>בית הלל</p> <p>Regarding חוץ שחוטי חוץ</p>	
<p>פרשת שחוטי חוץ</p> <p>דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה ה'</p>	<p>פרשת נדרים</p> <p>וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'</p>
<p>Everyone is liable for חוץ שחוטי חוץ</p>	<p>אם לא יבא קרבן</p> <p>A Chacham can nullify a Neder of הקדש retroactively.</p> <p>Therefore, איגלאי מילתא למפרע דלא הוה הקדש מעולם The animal that was חוץ שחוטי חוץ was never a Korban, and as a result the person is פטור.</p>

7 However, לבית שמאי דאמר אין שאלה בהקדש לית להו גזירה שוה According to the בית שמאי who hold that a Neder of הקדש cannot be nullified – as stated in the Mishnah in נזיר מסכת נזיר בית שמאי אומרים הקדש טעות הקדש Even a mistaken הקדש is valid; We must say that they hold that the words זה הדבר are NOT a גזירה שוה.

7

בית שמאי

דאמר אין שאלה בהקדש לית להו גזירה שוה

According to the בית שמאי who hold that a Neder of הקדש cannot be nullified – as stated in the Mishnah

בית שמאי אומרים הקדש טעות הקדש

Even a mistaken הקדש is valid;

We must say that they hold that the words זה הדבר are NOT a גזירה שוה.

פרשת שחוטאי חוץ	פרשת נדרים
דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה ה'	וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'

8 Therefore, regarding Nedarim, זה הדבר teaches that חכם מתיר ואין בעל מתיר בעל מפר ואין חכם מפר A Chacham can nullify a Neder only by stating לך מותר but not לך מופר, while a husband can nullify a Neder only by stating מותר לך but not מופר לך

And התרת ראשי המטות teaches that התרת נדרים ביחיד מומחה

However the Halachah of התרת נדרים בשלשה הדיוטות Is derived through סמוכין from the adjoining Pasuk in the previous פרשת פנחס which states 'אלה תעשו לה' במועדיכם וגו' The word אלה is an exclusion which teaches that מועדי ה' צריכין מומחה ואין פרשת נדרים צריכין מומחה. Nedarim can be nullified even without סמוכין שלש הדיוטות are sufficient.

8

בית שמאי

Regarding נדרים

פרשת נדרים

חכם מתיר ואין בעל מתיר	וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'	התרת נדרים ביחיד מומחה
בעל מפר ואין חכם מפר		

However the Halachah of התרת נדרים בשלשה הדיוטות Is derived through סמוכין from the adjoining Pasuk in the previous פרשת פנחס which states 'אלה תעשו לה' במועדיכם וגו'

ואין פרשת נדרים צריכין מומחה

9 Regarding חוץ שחוטו חוץ the words of הדבר זה teach that for עופות, a Korban of birds; על השוחט הוא חייב ואינו חייב על המולק One is only liable for חוץ שחוטו חוץ through שחיטה, cutting the bird's סימונים, but he is NOT liable through מליקה, severing the bird's neck with his nail.
=====

9

בית לנאי
Regarding חוץ שחוטו חוץ
פרשת שחוטו חוץ
דבר אל אהרן ואל בניו ואל בני ישראל ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה ה'
For a Korban of צופות
אל בלוחט הוא חייב ואינו חייב על המולק

One is only liable for חוץ שחוטו חוץ through שחיטה, but he is not liable through מליקה.

10 As part of this discussion the gemora brings a Braisa which cites the Pasuk regarding the Issur of אכילת קדשים בטומאה A טמא person may not eat from the Korbanos.

The Pasuk begins with אמור אליהם לדרותיכם לדרותיכם לדרותיכם על הר סיני The Pasuk refers to לדרותיכם, the ancestors who stood at הר סיני; The future generations who were not at הר סיני; And as the Rashbam explains this is a source for all other Mitzvos that they apply to all generations, unless the Pasuk specifies otherwise.

10

אכילת קדשים בטומאה
אמור אליהם לדרותיכם
לאותן העומדים על הר סיני
אלו דורות הבאים
אלו דורות הבאים
אלו דורות הבאים
And as the Rashbam explains this is a source for all other Mitzvos that they apply to all generations, unless the Pasuk specifies otherwise.

11 The Braisa explains that the Pasuk needed to mention both אבות and בנים, because שיש באבות מה שאין בבנים. There are some Mitzvos that apply only to the אבות but not to the בנים; for example, the Issur נחלה, which applied only to the first generation that entered Eretz Yisroel, but did not apply to the future generations.

ויש בבנים מה שאין באבות. And there are other Mitzvos that apply only to the בנים but not to the אבות; for example, all the Mitzvos that apply only in Eretz Yisroel, such as תרומות ומעשרות, applied only to the future generations who entered Eretz Yisroel, but not to the generation that died in the Midbar.

Therefore, the Pasuk teaches that the Issur of אכילת קדשים, and all other איסורים, apply to both אבות ובנים, בטומאה לדורות. To all generations.

11

אמור אליהם לדרותיכם

או דורות הבאים לאותן היצואדים
 על פר סיני אבות

בנים **אבות**

ויש בבנים מה שאין באבות **שיש באבות מה שאין בבנים**

For example, all the Mitzvos that apply only in Eretz Yisroel, such as תרומות ומעשרות, applied only to the future generations who entered Eretz Yisroel. For example, the Issur נחלה, which applied only to the first generation that entered Eretz Yisroel.

אכילת קדשים בטומאה
 and all other איסורים, apply to both אבות ובנים, to all generations